

# MRO –AKTUELLT (6/2013)

Ragnar Hellborg, Hede Gård, 241 93 ESLÖV

0413-137 07; 070-607 76 44

[info@museibanorna.se](mailto:info@museibanorna.se)

[www.museibanorna.se](http://www.museibanorna.se)

Utgiven 23 juli 2013

## Arbetsgrupp om FEDECRAIL

Undertecknad har fått MRO-styrelsens uppdrag att formera en arbetsgrupp kring hur MRO kan bidra till att vitalisera och utveckla Fedecrail vars verksamhet tenderar att gå lite grann i stå.

Gruppen består av Johan Vinberg och Ante Svensson med Sten Erson Wester och Anders Järvenpää (i Finland) som bollplank. Det finns plats för ännu en medlem i denna grupp men denne bör ha någon form av erfarenhet av Fedecrail även om den varit för länge sedan eller nyligen. Gruppen kommer i huvudsak att arbeta via e-mail och telefon.

En uppgift blir att för MRO:s medlemmar presentera vad för viktiga ärenden som Fedecrail har kunnat vara med och påverka i positiv riktning för Europas museibanor. Dessa finns men försvinner tyvärr i de myller av olika verksamheter Fedecrail har vid sidan av att vara en lobbyorganisation hos Bryssels tjänstemän och politiker.

Kanske det är dags för Fedecrail att låta en del av sina delverksamheter som ungdomsläger och utflyktsresor bli helt fristående verksamheter men under Fedecrails moraliska beskydd?

*Johan Vinberg*

## Remiss från TS om avgifter från 1 januari 2014

Remissen hittar man på TS hemsida. Strax före remisstidens utgång 7 juni sände Arbetsgruppen in MRO:s remissvar. Du hittar det på MRO:s hemsida.

## Upprop till de föreningar som under de senaste åren haft kontakter – skriftväxlingar – ansökningar relaterade till Transportstyrelsen

Vänligen skriv ner erfarenheter av kontakterna – gärna i punktform – och sänd dem till mig. Arbetsgruppen för säkerhet anser sig färdig med agerandet för lägre avgifter och kommer då att ta sig an TS-regelverk. Efter utvärdering av era insända rapporter kommer gruppen att utnyttja materialet – utan att avslöja det specifika ursprunget – för diskussioner med TS generaldirektör om förändringar i regelverket för museibanor

## Dags att anmäla sig till seminariehelgen "Rätt renoverat – hur gör vi?" den 21 – 22 september

Lördagen den 21 och söndagen den 22 september är temat **renovering** för det seminarium som MRO för första gången arrangerar och som vi hoppas ska locka föreningarna att delta. Alla vi engagerade i museitågsverksamheten har nog mer än en gång ställts inför knepiga frågor som rör renovering och underhåll av våra gamla lok och vagnar. Men även hur vi på ett historiskt riktigt sätt renoverar och underhåller våra banor och de historiska byggnader och miljöer som hör till våra anläggningar:

- Är utseendet och funktionen det viktigaste och inte att vi renoverar och underhåller som man gjorde "förr"?
- Är det ok att använda moderna material och metoder när vi renoverar eller ska vi jobba traditionellt?

# MRO –AKTUELLT (6/2013)

Ragnar Hellborg, Hede Gård, 241 93 ESLÖV  
0413-137 07; 070-607 76 44  
[info@museibanorna.se](mailto:info@museibanorna.se)  
[www.museibanorna.se](http://www.museibanorna.se)  
Utgiven 23 juli 2013

- *Var hittar man information om hur man ska göra och vad man bör tänka på?*
- *Hur tar vi vara på och drar nytta av goda exempel?*

Dessa och många andra frågor är temat för den seminariehelg "Rätt renoverat – hur gör vi?" som MRO i lokal samverkan med Smalspåret Västervik – Hultsfred (Förvaltnings AB Smålandsbanan och Tjustbygdens Järnvägsförening) bjuder in till den 21 – 22 september i Västervik. Fördragshållare med både praktiskt och teoretisk erfarenhet från olika typer av renoveringar kommer att medverka. Gemensamt erfarenhetsutbyte är en annan viktig utgångspunkt för seminariet. Seminariepassen äger rum på Västerviks Stadshotell (<http://www.stadshotellet.nu>), där vi också bor och intar måltiderna.

## **Lördag 21 september**

10.45 Samling på Hultsfreds station och resa med extratåg Hultsfred – Västervik. (Tåganslutningar i Hultsfred från Stockholm, Göteborg och Malmö. Det finns också möjlighet för den som så önskar att åka med extratåget från Västervik, avg. kl. 08.30).

- *Exempel på renoveringar längs Smalspåret under resan till Västervik*
- *Enklare lunch serveras under resan*

13.30 Incheckning på Västerviks Stadshotell (kort gångavstånd från stationen)

14.00 Seminariepass 1 med avbrott för kaffe

18.00 Besök i Smalspårets verkstad och lokstall i Västervik.

20.00 Trerättersmiddag på Stadshotellet och gemensam samvaro under kvällen

## **Söndag 22 september**

08.00 Tillfälle för ytterligare besök i Smalspårets verkstad och lokstall.

09.00 Seminariepass 2 med avbrott för kaffe

12.30 Summering och avslutning

13.00 Lunch

Ordinarie kollektiva förbindelser från Västervik med tåg och buss avgår efter kl. 14.00.

Seminariet, med logi (enkelrum) och måltider, är avgiftsfritt för MRO:s medlemsföreningar. För den fortsatta planeringen är vi tacksamma för **anmälan så snart som möjligt och senast onsdagen den 4 september** till Magnus Andersson, [magnus.andersson@smalsparet.se](mailto:magnus.andersson@smalsparet.se), tel 0734-431524. Magnus lämnar praktiska upplysningar kring arrangemanget och tar emot tips på frågor och annat att ta upp vid seminariet. Varmt välkomna!

## **Miljöseminarium 19 oktober i Uppsala**

Lördag 19 oktober arrangerar MRO ett miljöseminarium för sina medlemmar. Arrangemanget genomförs på Uppsala Universitets IT-institution (Polacksbacken). Det beräknas starta vi lunchtid och pågå fram till 17-tiden. Tanken är att våra medlemmar i södra och västra Sverige ska kunna ta sig fram och åter under en dag. Förslag på tågtider kommer i nästa MRO-Aktuellt.

Det blir tre programpunkter:

1. Bo Lönnemyr kommer att tala om hur museijärnvägens grannar kan uppfatta rökutsläpp och buller och vilka allvarliga konsekvenser det kan bli om man inte tar klagomålen på allvar.

# MRO-AKTUELLT (6/2013)

Ragnar Hellborg, Hede Gård, 241 93 ESLÖV

0413-137 07; 070-607 76 44

[info@museibanorna.se](mailto:info@museibanorna.se)

[www.museibanorna.se](http://www.museibanorna.se)

Utgiven 23 juli 2013

2. Harald Agrell berättar om hur man ska hantera markföroreningar som kan förekomma i lokstalls- och vagnhalls-områden.
3. En representant från ÖSIJ berättar om sina erfarenheter av det nyss avslutade ärendet där grannar klagade på rökutsläppen från ångloken.

Ev. blir det tid över till diskussion och frågestund. MRO bjuder på lunchen samt eftermiddagskaffet.

Mer detaljer om tider och anmälningar i nästa MRO-aktuell.

*Johan Vinberg*

JHRF/MRO:s godsvagn, från GHJ, stod uppställd i norra hamnen i Visby. I år har vi snyggat upp vagnen en del för att göra den mer attraktiv att besöka. I denna arrangerades 6 seminarier under veckan, 4 egna och 2 av Arbetsam. Uppslutningen var god, 15 – 25 besökare per seminarium. I förväg hade inbjudningar skickats ut till riksdagsmän och andra beslutsfattare. Vi fick besök av ett tiotal av dessa. Bland besökarna vid vagnen märktes Transportstyrelsen GD, Riksantikvarien och Ärkebiskopen. Dessutom besöktes ett antal andras seminarier där kontakter knöts.

## Almedalen 2013, en resumé



*Vagnen på plats i norra hamnen i Visby. Foto Åke Paulsson*

Årets insats i Almedalen är nu avslutad, en insats som vi bedömer som mycket lyckad. Denna unika mötesplats slår i år nya rekord. Över 2 200 seminarier arrangerades under veckan, 500 journalister är ackrediterade och 925 arrangörer är anmälda.



*Seminarium, Järnvägsmuseernas samhällsnytta. Foto Åke Paulsson*

Nytt för år var ett nära samarbetet med Arbetsam och bil-, flyg- och båthistoriska föreningar. Bl.a. hölls ett gemensamt seminarium, Handens Kunskap. Ett samarbete som ytterligare kommer att utvecklas till kommande år. Vi har stora förhoppningar om att detta samarbete kommer att bära frukt vad gäller gemensamma frågor mot myndigheter mm. Under denna vecka i Almedalen är det massmediala trycket mycket starkt. Här lyckades JHRF/MRO mycket bra. Vi var bland annat med i SVT på måndagen,

# MRO –AKTUELLT (6/2013)

Ragnar Hellborg, Hede Gård, 241 93 ESLÖV  
0413-137 07; 070-607 76 44

[info@museibanorna.se](mailto:info@museibanorna.se)

[www.museibanorna.se](http://www.museibanorna.se)

Utgiven 23 juli 2013

<http://www.svt.se/nyheter/sverige/for-liten-for-att-synas> och en helsida i Aftonbladet på onsdagen. JHRF/MRO har nu deltagit under 3 år i Almedalen. Vi känner nu att vi har lärt oss hur Almedalen fungerar. Detta bekräftas i år av att vi, med en mindre och mer sammanvätsad personalstyrka, lyckats väl med våra mål. Det är också tydligt att kontinuiteten ger utdelning. Nu, när vi varit med ett par år, märks det att de personer vi vill nå har lärt sig att vi finns på plats och att det är lättare att få en chans att faktiskt kunna få mer än bara ett par sekunder. Vi har fått tillfälle att faktiskt diskutera våra frågor och att vi möts av en vilja att lyssna.



Årkebiskopen Anders Wejryd besöker oss. Foto Åke Paulsson

Det är nu upp till MRO:s årsmöte att bedöma om vårt deltagande i Almedalen är värt insatserna. Vår bedömning är inte om vi har råd att delta utan om vi har råd att *inte* delta.

Åke Paulsson    Anders Ante Svensson

## Arbetslivsmuseer

Nyheter i det senaste nyhetsbrevet daterat Juni 2013 från Arbetets museum och

ArbetSam hittar man på

[www.arbetsam.com](http://www.arbetsam.com).

Den största nyheten är en lista på projektbidrag till arbetslivsmuseer. I år är det 65 museer som delar på de 6 Mkr som Riksantikvarieämbetet fördelar. Det kan noteras att 40 av dessa museer är medlemmar i ArbetSam!

## Dom från Miljödomstolen angående miljöstörningsklagomål mot ÖSIJ

Under sommaren 2011 sände fyra fastighetsägare utmed den nya linjen till Taxinge-Näsby in klagomål till Miljökontoret i Strängnäs kommun över störningar av rök och buller från våra tåg. Efter utredning beslöt kommunens Nämnd för hållbart samhälle att lämna klagomålen utan åtgärd, då störningarna ansågs som ringa.

Kommunens beslut överklagades av två av de klagande till Länsstyrelsen (som är nästa instans). De klagande hade då anlitat en miljöjurist för sin sak som hade utvecklat deras ärende i en mycket omfattande form. I ÖSIJ såg vi oss då tvungna att även anlita en miljöjurist och anlidade efter ett tips Alrutz advokatbyrå som är specialiserade på att biträda verksamhetsutövare i miljösmål. De hjälpte oss att bestrida överklagandet. I maj 2012 beslöt Länsstyrelsen dock att bifalla överklagandet, återförvisade ärendet till kommunen och förelade oss att göra ett antal utredningar och mätningar som vi bedömde både praktiskt och ekonomiskt omöjliga att utföra. Dessa utredningar och mät-

# MRO –AKTUELLT (6/2013)

Ragnar Hellborg, Hede Gård, 241 93 ESLÖV  
0413-137 07; 070-607 76 44

[info@museibanorna.se](mailto:info@museibanorna.se)

[www.museibanorna.se](http://www.museibanorna.se)

Utgiven 23 juli 2013

ningar hade de klagande inte heller begärt varför Länsstyrelsens beslut gick ut över själva överklagandet. Länsstyrelsens beslutsdokument var även i övrigt ett märkligt skriftstycke med ett flertal felaktigheter som inte kunde få stå oemotsagda.

Vi överklagade därför i vår tur genom våra jurister detta beslut till Miljödomstolen i slutet av juni 2012 och yrkade att Länsstyrelsens beslut skulle upphävas och Kommunens nämnds beslut fastställas. Den 19 oktober gjorde Miljödomstolen syn hos oss, dvs chefsrådmannan, tekniskt råd och notarie kom ut och tillsammans med representanter för oss, kommunens miljökontor och de klagande färdades med vårt tåg (vi bjöd på fika under färden) ut till de klagandes fastigheter där man fick studera tåget passera fram och åter tre gånger från platser invid bostadshusen. Vi förflyttade oss sedan till en annan fastighet, det hus som ligger närmast spåret på banans höjdpunkt, där hade kommunen 2011 genomfört en bullermätning. Innan vi skiljdes åt meddelade rådmannen att de troligen skulle vara klara med en dom före årsskiftet, men så blev inte fallet.

Den 13 maj 2013 meddelade slutligen Miljödomstolen dom i ärendet. Vi fick alltså vänta länge men domen blev mycket bra för oss.

Domslutet lyder:

”Mark- och Miljödomstolen upphäver Länsstyrelsens i Södermanlands län beslut den 11 maj 2012 och fastställer Nämnden för hållbart samhälle i Strängnäs kommuns beslut den 8 november 2011”. Domslutet innebär alltså ett beslut helt enligt våra yrkanden.

Våra jurister på Alrutz advokatbyrå, som biträtt oss i detta, bekräftar vårt intryck att det är en mycket bra dom där man utförligt avhandlar och stöder vår uppfattning att vi inte är en yrkesmässig verksamhet enligt miljöbalken, att kommunens mätningar och uppfattning är korrekt, att bullret skall bedömas mot riktvärdena för maxnivå från järnväg (alltså här med marginal under), att störningen av luftföroreningar inte kan anses som betydande. Dessutom avslutar man med att konstatera att ”det är en museijärnväg där stenkolseldning av loket ingår som en väsentlig del i verksamheten” (!) och att det därmed ”inte finns något realistiskt alternativ” samt att vi inte omfattas av bestämmelsen om bästa möjliga teknik. Därmed fastslår man att det inte är ekonomiskt försvarbart att vidta ytterligare undersökningsåtgärder. ”Sammanfattningsvis finner domstolen att nämnden har haft fog för sitt beslut att inte ingripa mot ÖSIJ. Länsstyrelsens beslut skall därför upphävas och nämndens beslut fastställas”

Domen innebär alltså en fullständig och välformulerad seger för oss och kommunens nämnd.

Då inga överklaganden på denna dom kom in vann domen laga kraft den 5 juni. Domen i sin helhet kan erhållas från under tecknad.

Denna dom ska självfallet inte minska våra gemensamma strävanden att störa vår omgivning så lite som möjligt. Vi måste fortsätta att visa att vi tar miljöfrågorna på största allvar och sträva efter minsta möjliga rökutveckling och bullerspridning.

Hans Wicklund, [hans.wicklund@telia.com](mailto:hans.wicklund@telia.com)



# MRO-AKTUELLT (6/2013)

Ragnar Hellborg, Hede Gård, 241 93 ESLÖV  
0413-137 07; 070-607 76 44  
[info@museibanorna.se](mailto:info@museibanorna.se)  
[www.museibanorna.se](http://www.museibanorna.se)  
Utgiven 23 juli 2013

## MRO:s höst- och årsmöte 2013



Ragnar Hellborg  
MRO:s ordförande

*Välkomna till Munkedal för årsmöte samt studium i konkret samarbete mellan MRO-föreningar: MJ 21 anländer från Mariefred som lån från ÖSJ. I bakgrunden Åtorp station. Foto Patrick Grotenius.*

MRO:s höstmöte kommer att anordnas av Museiföreningen Munkedals Jernväg helgen 5-6 oktober. Föreningen kommer att hjälpa till med transporter mellan Munkedals järnvägsstation och Hensbacka herrgård i utkanten av samhället. Mötet börjar på lördagen med inkvartering strax efter tågets ankomst från Göteborg kl 12.16. Klockan 13.00 äter vi i Herrgården varefter förhandlingar vidtar. För oss som bor långt bort går det bra att anlända redan under fredagskvällen. Söndagen börjar med järnvägsresa till hamnen följt av fler förhandlingar. Mötet kommer att sluta på söndagseftermiddagen, så att vi når tåget från Munkedal till Göteborg kl 15.31. Fler detaljer i nästa MRO-Aktuellt.

## MRO:s vårmöte 2012

Vårmötet 2014 har Nässjö Järnvägsmuseum vänligen erbjudits sig att vara värd för. Datum för mötet bestäms under höstmötet.